

Det kongelige kunnskapsdepartement
Postboks 8119 Dep
0032 OSLO

Deres ref.:

Vår ref.:15/02823-7

Dato: 19.08.2015

Høringsvar - Forslag til endring av universitets- og høyskoleloven, og egenbetalingsforskriften

Det vises til Kunnskapsdepartementets høringsnotat datert 20. april 2015 angående forslag til endring av lov av 1. april 2005 nr. 15 om universiteter og høyskoler og forskrift av 15. desember 2005 nr. 1506 egenbetaling ved universiteter og høyskoler.

Departementets høringsbrev har gått bredt ut i institusjonen, og alle fakultet, samt sentrale utvalg har uttalt seg i saken. Ledelsen ved Universitetet i Stavanger har gjennomgått alle syn i saken, og en sammenfatning og vurdering reflekteres i institusjonens høringsvar til departementet. Universitetet i Stavanger gir under en punktvis gjennomgang med høringsvar knyttet til de av de sentrale tema i høringsnotatet fra departementet.

- **Utvide NOKUTs styre slik at både studenter og fagskolestudenter blir representert i styret**

Universitetet i Stavanger støtter departementets forslag om at fagskolesektoren bør være representert slik at fagskolestudentene er representert med et fast medlem i NOKUTs styre, i tillegg til en studentrepresentant fra universitet eller høyskole.

- **Nasjonale deksamener**

Universitetet i Stavanger stiller seg kritisk til innføring av generell hjemmel som åpner for å innføre nasjonale deksamener i alle typer utdanninger. UiS har tidligere avgitt et kritisk høringsvar til endring av forskrift om rammeplan på utvalgte studier, jf høring i april 2015 (15/00947-5). Forslaget som kommer nå vil, slik vi vurderer det, svekke den akademiske friheten og den institusjonelle autonomien til universitetene og høyskolene. Den foreslåtte detaljstyringen vil kunne svekke institusjonenes status, og en blir overlatt til skiftende politiske valg. UiS mener dette på sikt vil kunne føre til en faglig ensretting som vil være til hinder for både mangfold og innovasjon i utdanningene, noe som strider mot akademiske normer og øvrig regelverk som gir utdanningsinstitusjonene faglig autonomi.

Det er også en utfordring knyttet til tvungne nasjonale deksamener, dersom det ikke samtidig innføres tvungne nasjonale læringsutbyttebeskrivelser uten mulighet for lokal tillempeing. Dersom læringsutbyttebeskrivelene fortsatt kan tilpasses lokalt, oppstår problemet med å vurdere hvordan læringsutbyttebeskrivelsene prøves av den nasjonale prøven (hvilke av dem, og i hvilken grad), og dersom den nasjonale prøven bare i begrenset grad prøver studiets fastsatte læringsutbytter effektivt, vil studentene kunne påklage dette.

Universitetet mener at tvungne nasjonale delprøver vil i beste fall svekke kvaliteten i utdanningene bare litt, men trolig en god del. Nasjonale delprøver som nasjonalt tilbud til programmer som kan nyttiggjøre seg dette på en god måte, derimot, har potensiale til å heve studiekvaliteten, og særlig der det trengs mest.

På tross av nasjonal rammeplan er det fortsatt rom for at institusjonene kan utvikle en viss særegenhet. For at deleksamener skal gi reelt sammenligningsgrunnlag, er det en forutsetning at innholdet som dekkes av eksamensoppgaven tilsvarer emnene som studentene er oppmeldt i. Dette forutsetter at faginnholdet som omfattes av delprøven gir like vilkår nasjonalt i henhold til når i studieløpet det aktuelle innholdet er lagt. Uten at disse forutsetningene er tilstede vil det svekke verdien av deleksamener. For at sammenligningen skal ha noen verdi, forutsetter det likere studieplan. Departementet legger til grunn at karakteren skal føres på vitnemålet. Dersom dette vedtas er det enda viktigere at eksamenen står helt til emnene som studenten tar. Det vil si at det må være likt nasjonalt.

UiS stiller spørsmål ved om nasjonale deleksamener vil gi det ønskede utbyttet som departementet legger til grunn.

UiS foreslår heller at de nasjonale delprøvene forblir frivillige, og at karakteren fra disse ikke påføres vitnemål. I tillegg kan en styrke og samordne ordningene med ekstern sensur. Dersom forslaget blir vedtatt medfører det en forskyvning av institusjonenes autonomi og faglig frihet til å fritt utforme studieprogrammene.

- **Endring av loven slik at departementet kan ilegge overtredelsesgebyr ved misbruk av tittel, grad eller institusjonsnavn**

Universitetet i Stavanger ser at det kan være mer praktisk enn dagens ordning, og har ingen innsigelser i forhold til endringsforslagene til §§ 3-2 og 7-2.

- **Innføring av krav om lovlig opphold i Norge som vilkår for studierett**

Internasjonalisering og studentmobilitet har vært ønsket og prioritert utdanningspolitikk i flere år. UiS har, i likhet med mange andre universiteter og høyskoler, lenge arbeidet med å styrke internasjonalisering av utdanningene, og studentutveksling i studieløpet er forankret i Tilsynsforordningen. Internasjonalisering i studiene handler ikke bare om å sende «egne» studenter ut, men også om å motta utenlandske studenter som ønsker studieopphold i Norge.

Universitetet i Stavanger ønsker ikke at en flytter deler av ansvaret for å iverksette nasjonal innvandringspolitikk til utdanningsinstitusjonene. De praktiske endringene i departementets forslag innebærer at universitetet også skal få ansvar for å overvåke om alle eksisterende studenter ved institusjonen har lovlig opphold i landet, og fatte enkeltvedtak om frafall av studierett dersom grunnlaget er tilstede. Universitetet i Stavanger ønsker ikke at institusjonene skal prioritere å bruke ressurser til dette.

- **Fastsetting av regler om beregning av tjenestetid etter tjenestemannsloven for stipendiater**

Universitetet i Stavanger støtter forslaget for å sikre kvaliteten på universitetet gjennom at det alltid er en åpen konkurranse om vitenskapelige stillinger.

- **Forslag om å endre egenbetalingsforskriften, slik at institusjonene kan kreve at studentene har egen bærbar PC**

Universitetet i Stavanger vil under dette punktet fremheve viktigheten av at de konkrete krav som fastsettes ved institusjonen blir grundig kvalitetssikret. Studentene ved UiS peker på at en naturlig konsekvens må være en tilsvarende bedring av studiestøtten, og får bred støtte for dette i institusjonen. Universitetet i Stavanger støtter denne forskriftsendringen, men har følgende kommentarer:

Forslaget innebærer, slik Universitetet i Stavanger ser det, både praktiske og prinsipielle problemstillinger. Det utfordrer gratisprisnippet og et krav om egen bærbar PC bør medføre at studiestøtten økes tilsvarende en slik utgift for studentene.

I forhold til praktiske problemstillinger er en av utfordringene at begrepet PC ikke er definert. UiS mener det derfor må kunne utdypes og stilles krav og betingelser til studentenes anskaffelse av PC.

Moderne undervisnings- og vurderingsformer er ofte synonymt med digitalisering. Sektoren arbeider med modernisering og utvikling av studentenes læringsmiljø og studiesituasjon. Innføring av digitale hjelpemidler er komplekst og ressurskrevende. UiS har ikke konkludert i forhold til om det er mest hensiktsmessig at studentene bruker egeninnkjøpt PC eller om universitetet selv skal bruke store ressurser på investering og vedlikehold. Dette avhenger av programvare, konfigurasjon og ytelse med mer på studentenes egne PC'er.

For å kunne ta i bruk ordningen med «Bring your own device» (BYOD) i for eksempel vurderingssituasjoner må studentenes egen PC klareres for dette. I høringsnotatet legges det til grunn at institusjonene vil dekke programvare knyttet til digitale læringsverktøy. Vi antar da at man også får ansvar for brukerstøtte, feilretting og oppgraderinger. Institusjonene må således kunne stille krav til operativsystem, konfigurasjon mm. Dette er også en av forutsetningene for at BYOD skal være et foretrukket valg i undervisnings- og vurderingssituasjoner.

UiS mener at utviklingen av hvordan undervisning og vurdering gjennomføres krever endringen i egenbetalingsforskriften som foreslått, og støtter derfor forskriftsendringen. Dette forutsetter som nevnt at institusjonen kan stille krav til tekniske spesifikasjoner og konfigurering.

Med hilsen

Marit Boyesen
rektor

John B. Møst
universitetsdirektør

Saksbehandler: Maren Anne Kvaløy, tlf.:

Dokumentet er elektronisk godkjent